

Het was mooi, maar hoe verder?

Zie brief van Erik Rozeman en Henri ten Have
d.d. 10 maart 2022 m.n. de tekst van de slotlinea
(zie **bijlage 1** en voetnoot 1 onderaan deze pagina)

Het kerkbestuur van onze parochie riep gelovigen van alle geloofsgemeenschappen horende bij PzTB op om op zaterdag 26 maart 2022 bijeen te komen in de St. Antoniuskerk te Ede. Een en ander n.a.v. een oproep van de paus om voorafgaand aan de grote bisschopsvergadering in Rome te inventariseren hoe katholieken denken over hoe het verder moet gaan met de kerk. In totaal organiseerde men drie bijeenkomsten voor verschillende doelgroepen t.w. voor de leden van de pastoraatsgroepen (17 maart), de jongeren (26 maart) en voor de overige parochianen (ook op 26 maart).

Er waren 4 algemene vragen:

1. Hoe is het om parochiaan te zijn in de katholieke kerk?
2. Waar beleef je vreugde aan?
3. Welke verbeteringen zijn nodig?
4. Welk advies zou je geven aan de Synode 2023 in Rome?

M.b.t. het bovenstaande zijn de volgende stukken bekend:

- Verslag van de uitkomst van het synodaal proces dat heeft plaatsgevonden op 17 en 26 maart 2022 in de Zalige Titus Brandsma parochie van Wageningen en omstreken. ¹
Zie bijlage 2
- Een e-mailbericht van John Bartels d.d. 1 april 2022 + zijn visie/mening verwoord in het artikel: Rome – Een duurzame kerk en een vitale gemeenschap.
Zie bijlage 3 en 4 plus de (eindnoot op de laatste pagina).

Voorts wordt verwezen naar enkele courantenberichten, die stof tot nadenken geven t.w.

- Synode met een weerhaakje, column van Jan Willem Wits / ND 10 juli 22 **Zie bijlage 5**
- Vaticaan uit kritiek op synodale weg Duitsland / Ref. Dagblad 23 juli 22 **Zie bijlage 5**
- Nederlandse katholieken willen starre kerk openbreken en meer inspraak / ND 4/5 juni 22 **Zie bijlage 6**

¹

Van: Erik Rozeman <e_rozeman@hotmail.com>

Verzonden: woensdag 18 mei 2022 10:51

Onderwerp: Verslag Synode

Geachte heer/mevrouw,

U ontvangt dit e-mail bericht omdat u heeft deelgenomen aan het synodale proces in de Zalige Titus Brandsma Parochie. Ik wil u allen hartelijk danken voor uw deelname en uw inbreng. We zullen hiervan gebruik maken bij het verder invullen van de pastorale koers in de Zalige Titus Brandsma Parochie. In de bijlage treft u het volledige verslag aan zoals dit naar het Aartsbisdom Utrecht is verzonden. Mocht u over dit verslag vragen of opmerkingen hebben dan kunt u deze zenden naar:

e_rozeman@hotmail.com.

Met hartelijke groeten, Erik Rozeman, diaken van de Zalige Titus Brandsma Parochie

Het is natuurlijk mooi, dat een en ander door ons kerkbestuur PzTB gezeteld in Wageningen aan verslaggeving is doorgestuurd naar het bisdom, maar hoe staat het nu met de doorwerking binnen onze eigen parochie ervoor en met name m.b.t. de situatie in Renkum-Heelsum?

Interessant zijn de volgende vragen:

1. Hoe kijkt het pastoraal team van de parochie (Erik Rozeman en Henri ten Have) aan tegen de inbreng van de parochianen?
2. Welke concrete actiepunten kunnen worden geformuleerd om te voorkomen, dat de opbrengst van gedachten/uitspraken van parochianen verzanden?
3. Is aan te geven welke initiatieven er binnen de geloofsgemeenschappen in het kader van zowel het beter uitdragen van het bestaande als de al in gang gezette vernieuwing plaatsvinden?

Wellicht is het goed te verwijzen naar een viertal andere zaken t.w.

De Church of England heeft een tienstappenplan gelanceerd om haar duizenden plattelandskerken te helpen overleven en te laten bloeien.

De onlangs verschenen publicatie *How village churches thrive* (Hoe dorpskerken gedijen) is bedoeld als praktische gids voor plaatselijke kerken, die vaak te maken hebben met hoge onkosten en een teruglopend aantal leden.

De anglicaanse kerk doet de dorpskerken tien aanbevelingen. Zo zouden ze van meer betekenis kunnen zijn bij belangrijke gebeurtenissen in het leven van mensen, zoals doop, huwelijk en begrafenissen. Aandacht voor de geschiedenis van een kerkgebouw kan mensen van verschillende leeftijden met elkaar verbinden. Verder zou er meer aandacht moeten komen voor kinderen en eenzame mensen.

Hoe dorpskerken gedijen: een praktische gids / Robert Atwell, Gill Ambrose en Helen Bent, redacteuren / Church House Publishing £ 9,99 / (978-1-78140219-1) / [Church House Bookshop £ 7,99](#)

4. Hoe kunnen we de aandacht voor de Renkumse kerk als kunsthistorisch gebouw vergroten en hoe kunnen we een plek bieden voor eenzamen?

Goed communiceren als kerk: de basis leggen

In de afgelopen jaren heeft een overvloed aan apps, digitale platforms en gadgets de communicatiemarkt overspoeld. Met de toenemende concurrentie om de tijd en aandacht van mensen is het belangrijker dan ooit dat een kerk wordt ingeschakeld op verschillende manieren om mensen te betrekken. Maar welke kies je?

Voordat je gaat zitten om je communicatie-inhoud te plannen en te produceren, leg je de basis en denk je na over de boodschap, het publiek en het medium. Als je dit doet, blijft je communicatie gericht: effectief en gestroomlijnd. Hoe verloopt de communicatie naar buiten toe. Of in hoeverre zijn we of willen we ook extern gericht zijn?

5. Waarom zouden we de preken van met name van de Renkumse onze voorgangers, niet opnemen en met de meest aansprekende uitzendingen iets gaan doen? Wie kan, wil of gaat hiervoor zorgen? Welke (on)mogelijkheden liggen voor de hand?
6. Kan/wil de redactie van het parochieblad TitusBreed maximaal twee bladzijden beschikbaar stellen voor een rubriek als "lezers schrijven", zodat het niet alleen een

blad wordt voor, maar vooral ook van lezers van de diverse geloofsgemeenschappen van onze parochie² Titus Brandsma?

Het versterken van identiteit, draagvlak en betrokkenheid

De Stichting Maria van Renkum bestaande uit bestuursleden van de geloofsgemeenschap Renkum-Heelsum werkt aan versterking van de identiteit om Renkum als bedevaartsoord meer op de kaart te zetten. Ze werkt aan het vergroten van draagvlak en betrokkenheid door te werken aan geloofsgemeenschap-overstijgende activiteiten, zoals aandacht voor Sint Maarten. Daarbij worden mensen uit de woonkernen Renkum-Heelsum betrokken. Voorts is er een Mariagroep Samen Sterk gevormd. Die bestaat uit een mix van gelovigen, randkerkelijken etc. In samenwerking met Spectrum wordt onderzocht wat ervoor nodig is om op een duurzame wijze de kerkelijke voorzieningen in Renkum in brede zin te laten voortbestaan. Zie: www.stichtingmariavanrenkum.nl

7. Hoe kunnen we uitgaande van het Verdrag van Faro³ de kerkgemeenschap in samenhang met de dorpsgemeenschap c.q. de regio versterken?

Samen Jong

Een praktisch boek over kerk zijn met jong en oud, gebaseerd op toonaangevend onderzoek. Wat trekt jonge mensen aan in een geloofsgemeenschap? In het boek *Growing Young onderscheiden* Amerikaanse onderzoekers zes kernwaarden die antwoord geven op deze vraag. Nu verscheen een Nederlandse bewerking van dit boek met een toelichting op deze zes kernwaarden. "Samen Jong" deelt praktijkvoorbeelden en geleerde lessen van Nederlandse kerken die de kernwaarden willen toepassen in hun gemeenschap. Het doel van de auteurs is om de Nederlandse geloofsgemeenschappen te helpen kerk te zijn met alle generaties. "Een essentieel boek voor iedereen die wil bijdragen aan de kerk van morgen. Jong én oud kunnen leren van deze zes essentiële kernwaarden die zich in theorie en praktijk bewezen hebben." – Tabitha van Krimpen, Jonge Theoloog des Vaderlands.

Sinds september 2021 is Erik Rozeman benoemd in een voltijds aanstelling voor onbepaalde tijd als kandidaat priester en heeft hij een vaste aanstelling in onze parochie. Toen Erik op 18 juni 2022 in Utrecht tot priester werd gewijd - in het Bisdom Utrecht is hij de enige dit jaar - vertelde de kardinaal, dat Erik zich graag met jongeren wil bezighouden. Wat kan dit voor de vitaliteit van de parochie, dus ook voor de geloofsgemeenschap Renkum-Heelsum betekenen?

8. Welke opmerkingen in het genoemde boek kunnen zinvol zijn om er t.b.v. de geloofsgemeenschap handen en voeten aan te geven?

Tenslotte. Het is aardig om de verslagen van de diocesane fase (= op bisdomniveau) van het synodaal proces in zowel het Aartsbisdom Utrecht (**bijlage 7**) als die van Den Bosch (**bijlage 8**) naast elkaar te leggen. Het synodale proces is op dit moment in feite een diocesaan proces.

² De parochie bezit katholieke kerken in Wageningen, Renkum, Bennekom, Ede en Veenendaal.

³

Het Verdrag van Faro benoemt een beweging in de erfgoedsector die steeds sterker wordt: cultureel erfgoed als middel om maatschappelijke doelen te verwezenlijken. Denk bijvoorbeeld aan een Sint Maartensviering die zorgt voor sociale cohesie omdat verschillende groepen met elkaar in contact komen. De Raad van Europa stelde in 2005 het Faro-verdrag op. Dit verdrag benadrukt de maatschappelijke en verbindende waarde van cultureel erfgoed en het belang van deelname door de samenleving. Daarnaast wijst het op de rechten en verantwoordelijkheden die burgers bij cultureel erfgoed hebben.

Antwoorden op de gestelde vragen 1 t/m 7 en indien mogelijk op 8 zien we met belangstelling graag tegemoet,

Hartelijke groet, John Bartels, St. MvR / Renkum, 1 augustus 2022

Eindnoot m.b.t de correspondentie tussen het bisdom Utrecht en JB

Van: John Bartels

Verzonden: maandag 4 april 2022 16:58

Aan: W.Eijk@aartsbisdom.nl; Andriessen@aartsbisdom.nl

CC: h.woorts@aartsbisdom.nl

Onderwerp: Een persoonlijke opvatting i.v.m. het synodaal proces
Aan Zijne Eminentie kardinaal Eijk,

Op onderstaande bijeenkomst waren 20 katholieken uit de hele parochie in Ede aanwezig. Vanuit de geloofsgemeenschap Renkum-Heelsum was ik erbij en ik moet zeggen, dat de bijeenkomst inhoudelijk best goed was. Dat gold ook voor de relaxte sfeer. Opvallend was, dat er door de deelnemers veel zaken werden genoemd, die gedeeld werden. Ook werd er pijn geconstateerd bij enkele aanwezigen waarvan hun kerk aan de eredienst binnen onze parochie al werd onttrokken. Mensen lijden aan de kerk, voelen zich onvoldoende gehoord en willen meer zeggenschap. Aardig, dat pastoor Henri ten Have zich publiekelijk afvroeg wat hij nog kon doen om persoonlijke pijn te verlichten. Hij bood een opening, maar daarmee worden genomen besluiten natuurlijk niet teruggedraaid. Mij viel vooral op een reactie van een mevrouw, die emotioneel werd, omdat hun kerkkoor enkele jaren geleden gedwongen opgeheven moest worden. Ze mist de wekelijkse contacten, het samen zingen met de "eigen" mensen nog steeds.

Hoe dan ook, in de bijlage vindt u mijn persoonlijk commentaar c.q. verbeterpunten. Mochten er feitelijke onjuistheden in mijn schrijven staan, dan verneem ik dat graag. Het zou sowieso plezierig zijn te weten of u mijn visie meeneemt of terzijde schuift. Ik heb in ieder geval tijd en energie gestoken om dit alles te verwoorden

Vriendelijke groet, Th.H.J. (John) Bartels.

Van: Wim van den Dool <vandenDool@aartsbisdom.nl>

Verzonden: woensdag 13 april 2022 15:16

Aan: John Bartels <info@johnbartels.nl>

Onderwerp: Een persoonlijke opvatting i.v.m. het synodaal proces

Geachte heer Bartels,

Uw e-mail van 4 april 222 heeft Zijne Eminentie Willem Jacobus kardinaal Eijk in goede orde ontvangen. Ook de andere leden van de bisdomstaf hebben daarvan kennis genomen. De inhoud van uw e-mail zal worden meegenomen in het verslag van het synodaal proces in het Aartsbisdom Utrecht. Met dank voor uw betrokkenheid en met vriendelijke groet,

Een goede opgang naar Pasen toegewenst,

drs. W.H. van den Dool, diaken

Kanselier | Bisschoppelijk Gedelegeerde Onderwijs Aartsbisdom Utrecht

Maliebaan 38-40 3581 CR Utrecht